

638.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA
I REFORM ROLNYCH**

z dnia 30 lipca 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o emi-
sji złotych 7% obligacji melioracyjnych Państwowe-
go Banku Rolnego oraz o długoterminowych po-
życzkach amortyzacyjnych w tych obligacjach
udzielanych.

Na podstawie art. 32 ustawy z dnia 10 czerw-
ca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego

Banku Rolnego (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 75, poz. 609) oraz art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1932 r. o ustanowieniu urzędu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 480) zarządza się co następuje:

Dział I.

Złote 7% obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego.

§ 1. 1) Zgodnie z § 14 statutu Państwowy Bank Rolny (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 76, poz. 610) będzie emitował podzielone na odpowiednie serie złote 7% obligacje meljoracyjne na podstawie udzielonych przez Bank pożyczek amortyzacyjnych.

2) Złote 7% obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego opiewać będą na złote w złocie oraz na równowartość tychże w obcych walutach w zlocie, a mianowicie w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, we florenach holenderskich, w frankach francuskich, w frankach szwajcarskich i w funtach szterlingach. Należność za umorzone obligacje i ubiegłe kupony płatna będzie w Polsce w walucie polskiej, według równowartości 900/5332 grama czystego złota za 1 złoty w złocie, a to bądź złotymi monetami polskimi, bądź innymi środkami płatniczymi, mającymi moc prawną umarzania zobowiązań przez zapłatę bez ograniczenia kwoty. Równowartość ta obliczona będzie na dzień poprzedzający bezpośrednio termin płatności według wartości złota, ogłaszanej w Monitorze Polskim przez Ministra Skarbu na podstawie cen czystego złota na giełdzie w New-Yorku i przeciętnego kursu dolara Stanów Zjednoczonych w postaci czeków na New-York na giełdzie w Warszawie, w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855). Poza granicami Polski należność za umorzone obligacje i ubiegłe kupony płatna będzie w walutach wyżej wymienionych, podług równowartości, stosownie do § 2 niniejszego rozporządzenia.

§ 2. 1) Suma imienna pozostających w obiegu złotych 7% obligacji meljoracyjnych nie może przekraczać:

- dwukrotnej sumy kapitału zakładowego Państwowego Banku Rolnego łącznie z ogólnym funduszem rezerwowym,
- sumy niespłaconych pożyczek amortyzacyjnych na ich podkład wydanych.

2) Imienną wartość złotych 7% obligacji meljoracyjnych Państwowego Banku Rolnego ustania się w odcinkach r ó w n o w a r t o ś c i :

Lit.	Złote w zlocie	Dolary	Floreny	Franki	Franki	Funty
		Stanów Zjednocz.	holender- skie	francu- skie	szwajcar- skie	szterlingi angielskie
w z ł o c i e						
A.	10.000.—	1.121.82	2.790.88	28.633.13	5.813.95	230.10.4
B.	5.000.—	560.91	1.395.44	14.316.56	2.906.98	115. 5.2
C.	1.000.—	112.18	279.09	2.863.31	581.40	23. 1.0
D.	500.—	56.09	139.55	1.431.66	290.70	11.10.6

3) Wzór obligacji meljoracyjnych zatwierdza Minister Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek Rady Nadzorczej Banku.

4) Obligacje meljoracyjne wypuszczane w obiegu będą wpisywane do prowadzonej przez Bank księgi obligacji. O zapisaniu do tej księgi będzie uczyniona na odwrotnej stronie każdej obligacji odpowiednia adnotacja.

5) Każda obligacja zawierać będzie:

- oznaczenie serii, do której należy,
- oznaczenie kapitału, na który opiewa,
- oznaczenie okresu umorzenia kapitału, stopy procentowej i terminu opłaty kuponów,
- zobowiązanie Banku do opłacania procentów i kapitału oraz oznaczenie waluty lub walut, w której będą one opłacane,
- wysokość kapitału zakładowego Banku,
- powołanie się na gwarancję Skarbu Państwa,
- podpisy, względnie facsimila prezesa Banku lub wiceprezesa Rady Nadzorczej, albo w ich zastępstwie jednego z członków Rady Nadzorczej Banku, dwa podpisy dyrektorów lub wicedyrektorów (z których jeden może być facsimile), pieczęć Banku oraz podpis Komisarza Ministra Skarbu lub jego zastępcy,
- na odwrotnej stronie — zasadnicze postanowienie statutu, dotyczące obligacji.

6) Do każdej obligacji dołączony będzie arkusz z kuponami.

§ 3. Procenty od obligacji w wysokości 7% w stosunku rocznym płatne są półrocznie zdołu w dniu 2 stycznia i 1 lipca każdego roku, po złożeniu kuponów.

§ 4. Każda obligacja meljoracyjna będzie wycofana z obiegu i umorzona najpóźniej w ciągu 18 lat od daty jej wystawienia.

§ 5. 1) Wycofywanie z obiegu obligacji meljoracyjnych dokonywane będzie przez losowanie, wykup na giełdzie lub z wolnej ręki.

2) Bank obowiązany jest co pół roku wycofywać z obiegu obligacje, co najmniej na taką sumę, jaka odpowiada sumie kwot, przypadających w danym półroczu na spłatę kapitału, podług planu umorzenia długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych, wydanych w tych obligacjach, powiększonej o sumę spłat przedterminowych w gotówce, uskuteczonych z tytułu takichże pożyczek w okresie czasu pomiędzy terminami płatności rat poprzedniego i bieżącego półroczu. Do podlegających wycofaniu w każdym półroczu obligacji należy przede wszystkim zaliczyć obligacje, których 18-letni termin obiegu upływa w danym półroczu.

3) Wypłata za wylosowane obligacje dokonywać się będzie podług imiennej wartości zgodnie z § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 6. 1) W dniu 1 maja i 2 listopada każdego roku, w lokalu Banku odbywać się będzie publiczne

losowanie 7% obligacji meljoracyjnych Państwowego Banku Rolnego. O terminie losowania ogłasza się na 10 dni przedtem w Monitorze Polskim.

2) Wkładanie numerów obligacji do koła i samo losowanie odbywać się będzie w obecności:

- a) prezesa Banku, względnie wiceprezesa Rady Nadzorczej lub w ich zastępstwie jednego z członków Rady,
- b) Komisarza Ministra Skarbu lub jego zastępcy,
- c) jednego z członków Dyrekcji Banku i
- d) urzędników Banku, wyznaczonych przez Dyrekcję.

3) Numery i wartości wylosowanych obligacji Dyrekcja Państwowego Banku Rolnego niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej przez ogłoszenie w Monitorze Polskim. Tabele wylosowanych w ostatnim półroczu obligacji winny być wywieszane w Banku na miejscu widocznym.

4) Dniem płatności obligacji, wylosowanych w dniu 1 maja, jest dzień 1 lipca tegoż roku; dla obligacji wylosowanych w dniu 2 listopada dzień płatności przypada 2 stycznia roku następnego.

§ 7. Wylosowane obligacje meljoracyjne, po wypłacie przypadającej za nie należności, jak również obligacje otrzymane przez Bank tytułem przedterminowej spłaty pożyczki (§ 33 statutu) będą niezwłocznie unieważnione, a następnie zniszczone stosownie do § 22 statutu Banku.

§ 8. Dla zabezpieczenia prawidłowej i terminowej opłaty kuponów i wylosowanych obligacji Państwowy Bank Rolny, poza funduszem powstałym z rat, spłacanych przez dłużników, będzie tworzył specjalny fundusz rezerwowy wspólny dla listów zastawnych i obligacji meljoracyjnych oraz fundusze rezerwowe poszczególnych seryj obligacji (§ 15 i 16 statutu).

§ 9. Należność za zapadłe kupony i wylosowane obligacje płatna będzie: w Polsce w kasach Państwowego Banku Rolnego oraz w kasach innych instytucji, które Dyrekcja Banku wyznaczy i poda do publicznej wiadomości (§ 23 statutu); poza granicami zaś Polski — u korespondentów, których wykaz Państwowy Bank Rolny ogłaszać będzie corocznie w dniu 1 grudnia w pismach w Amsterdamie, w Londynie, w New-Yorku, w Paryżu i w Zurichu. W celu otrzymania należności za wylosowane obligacje należy je składać ze wszystkimi należąciami do nich jeszcze nie płatnymi kuponami. Wartość brakujących kuponów potrąca się z sumy imiennej obligacji. Należności za kupony niepodniesione w ciągu lat 5-ciu, oraz należności za wylosowane obligacje, niepodniesione w ciągu lat 30 od dnia płatności, ulegają przedawnieniu.

§ 10. 1) Uszkodzone obligacje meljoracyjne zamieniać się będzie na nowe, jeżeli:

- a) przedstawiona do Banku część obligacji będzie większa, niż połowa całej obligacji;

- b) na tej części znajdować się będzie jeden podpis prezesa lub Dyrekcji i jeden z numerów;

- c) nie będzie podstaw do podejrzenia o fałsz.

2) Bank wypłaci należność za każdy uszkodzony zapadły kupon od obligacji, jeżeli na tym kuponie znajdować się będzie numer, podpis Dyrekcji i data płatności.

3) Żądający wydania wtórnika winien wraz z odpowiednim podaniem złożyć do Banku uszkodzone obligacje lub kupony, jak również odpowiednią sumę na koszty przygotowania nowych obligacji lub kuponów, w miejsce uszkodzonych. W nowych obligacjach i kuponach należy umieścić wyraz „wtórnik”. Nowe obligacje lub kupony wydaje się właścicielowi, uszkodzone zaś niszczy się w myśl § 22 statutu Banku.

§ 11. Skarb Państwa przyjmuje na siebie bezwarunkową gwarancję za terminowe wypełnienie zobowiązań Państwowego Banku Rolnego, wypływających z emisji obligacji meljoracyjnych, wypuszczonych na podstawie niniejszego rozporządzenia, do wysokości 150.000.000.— zł w zlocie w myśl rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24 maja 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 565) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 16 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 280).

§ 12. Złote 7% obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne. Będą one przyjmowane przez Skarb Państwa na kaucje i wadja po kursie oznaczonym przez Ministra Skarbu (§ 24 statutu).

§ 13. Obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego są wolne od podatku od kapitałów i rent (§ 25 statutu).

§ 14. Upoważnia się Państwowy Bank Rolny do wymiany lub przestemplowania emitowanych na podstawie rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 595) obligacji względnie świadectw tymczasowych, uprawniających do otrzymania tych obligacji, za zgodą posiadaczy tych papierów, na obligacje względnie świadectwa tymczasowe, wyemitowane na podstawie niniejszego rozporządzenia. Uzyskane z wymiany obligacje względnie świadectwa tymczasowe ulegną zniszczeniu w sposób przewidziany w § 22 statutu Banku.

Dział II.

Diugoterminowe pożyczki amortyzacyjne, udzielane w złotych 7% obligacjach meljoracyjnych Państwowego Banku Rolnego.

§ 15. Pożyczki w złotych 7% obligacjach meljoracyjnych udzielane będą na podstawie § 40 statutu Banku na następujące meljoracje:

- a) drenowanie, odwadnianie i nawadnianie wszelkich gruntów;

- b) regulowanie odpływu i dopływu wód, płynących z terenów i do terenów, wymagających meljoracji, jak również regulacje rzek i potoków oraz ich obwałowanie, o ile takie roboty są potrzebne dla szczegółowych meljoracji rolnych;
- c) meljoracje łąk, pastwisk i torfowisk;
- d) zakładanie i przebudowa gospodarstw rybnych;
- e) utrwalanie i meljoracje piasków;
- f) uprawa wikliny;
- g) przeprowadzanie dróg gospodarczych, związanych ze zmeljorowaniami terenami.

§ 16. Pożyczki w obligacjach meljoracyjnych będą udzielane:

- 1) a) spółkom wodnym na zasadach i przy zabezpieczeniu według art. 160 ustawy wodnej (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 62, poz. 574),
- b) spółkom wodnym — na obszarze cieszyńskiej części województwa śląskiego na zasadach i przy zabezpieczeniu według przepisów ustawy austriackiej z dnia 30 czerwca 1884 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 116) o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych,
- c) spółkom wodnym oraz stowarzyszeniom dla meljoracji rolnych na zasadach i przy zabezpieczeniu według przepisów pruskiej ustawy wodnej z dnia 7 kwietnia 1913 r. oraz pruskiej ustawy z dnia 5 maja 1920 r. o tworzeniu stowarzyszeń, celem przeprowadzenia meljoracji rolnych — na pozostałym obszarze województwa śląskiego;
- 2) wszelkim innym osobom fizycznym i prawnym — za zabezpieczeniem hipotecznym, zgodnie z §§ 26, 27, 28 i 29 statutu Banku;
- 3) gminom wiejskim — na zasadach przewidzianych w przepisach obowiązujących o zaciąganiu przez nie zobowiązań.

§ 17. Wszelkie pożyczki mogą być przyznawane do wysokości sumy kosztorysu zamierzonych meljoracji, zaakceptowanego przez Państwowy Bank Rolny z tym warunkiem, że przewidywane skutkiem meljoracji przeciętne zwiększenie dochodu z meljorowanej posiadłości nie powinno być niższe od rat należnych Bankowi z tytułu przyznawanej pożyczki oraz, że pożyczki zabezpieczane hipotecznie muszą się mieścić w granicach szacunku określonego w §§ 28, 29 i 30 niniejszego rozporządzenia.

§ 18. 1) Ubiegający się o pożyczki na cele wskazane w § 15 niniejszego rozporządzenia winni złożyć do Banku:

- a) podanie o przyznanie pożyczki w obligacjach meljoracyjnych ze wskazaniem celu, na jaki pożyczka jest potrzebna;
- b) projekt techniczny urządzeń meljoracyjnych i ich kosztorys w dwóch egzemplarzach;
- c) plan wykonania zamierzonych robót ze wskazaniem okresów czasu, w których ma-

ją być rozpoczęte i wykonane poszczególne części projektowanych urządzeń meljoracyjnych, a także terminy i wysokości, w jakich ubiegający się o pożyczkę życzyliby sobie otrzymywać raty pożyczkowe;

- d) zaświadczony przez właściwy urząd gminny kwestjonariusz statystyczny według ustalonego przez Bank wzoru.

2) Prócz tego winny być złożone:

A. przez spółki wodne — zezwolenie władzy nadzorczej wodnej na zaciągnięcie pożyczki, oraz poświadczony przez tę władzę odpis statutu spółki i protokół z posiedzenia właściwego organu spółki, na którym zapadła uchwała o zaciągnięciu pożyczki;

B. przez gminy wiejskie — uchwała właściwego organu o zaciągnięciu pożyczki, oraz dowód za twierdzenia tej uchwały przez właściwą władzę nadzorczą;

C. przez osoby fizyczne, jak również osoby prawne nieobjęte ustępami A i B:

- a) dokumenty stwierdzające obszar i stan hipoteczny nieruchomości,
- b) określona przez Bank kwota na koszty oszacowania.

3) Bank może żądać według swego uznania i innych uzupełniających dokumentów, a także może w poszczególnych przypadkach uznać za zbędne składanie niektórych dokumentów wyszczególnionych w cz. 1 i 2.

§ 19. Pożyczki w obligacjach meljoracyjnych mogą być udzielane także na pokrycie kosztów meljoracji już wykonanych, a to w tych przypadkach, gdy meljoracje wykonane zostały przez upoważnione do tego władze z urzędu lub przez osoby zainteresowane na skutek zarządzenia władz, a pożyczki mają być użyte na pokrycie należności przypadających z tego tytułu od osób, obowiązanych do ponoszenia kosztów wykonanych prac.

§ 20. 1) Pożyczki w złotych 7% obligacjach meljoracyjnych będą udzielane na lat 18 z tem, że spłata kapitału rozpocznie się po upływie okresu ulgowego (§ 22). Przy wypłacie każdej części pożyczki (§ 36) dłużnik obowiązany będzie uiścić Bankowi następujące należności:

- a) procent w stosunku 7 rocznie, oraz dodatek na administrację za czas od daty wypłaty do najbliższego terminu 1 lipca, względnie 1 stycznia, czyli do końca bieżącego półroczka kalendarzowego;
- b) wpisowe na fundusz rezerwowy listów zastawnych i obligacyj w wysokości 1/4%;
- c) opłatę jednorazową w wysokości jeden procent na pokrycie kosztów, związanych z udzieleniem pożyczki (sprawdzanie projektu, kosztorysu, nadzór techniczny i t. p.).

2) Wymienione w cz. 1 należności będą pobierane w gotówce a obliczone od imiennej sumy wypłacanej pożyczki.

§ 21. Pożyczki w 7% obligacjach meljoracyjnych, udzielone na podstawie rozporządzenia z dnia

11 czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 695) na okres 15 lat, mogą być przez Państwowy Bank Rolny przeniesione do 18-letniego okresu umorzenia, jeżeli dłużnicy z tytułu tych pożyczek w ciągu 2 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego pisemnie nie złożą Państwowemu Bankowi Rolnemu swego sprzeciwu. W razie przeniesienia do 18-letniego okresu umorzenia spłata kapitału rozpocznie się po upływie nie pięciu, a jedenastu półroczy kalendarzowych, następujących po dniu wydania pierwszej części pożyczki. Wpłaty dokonane w dniach 1 października 1931 r. i 1 kwietnia 1932 r. na poczet rat amortyzacyjnych z tytułu pożyczek z 15-letnim okresem umorzenia mogą być przez Państwowy Bank Rolny zaliczone w razie przejścia pożyczek do 18-letniego okresu umorzenia na pokrycie przyszłych należności.

§ 22. 1) W dniu 1 kwietnia i 1 października każdego roku dłużnicy uiszczą będą raty półroczne, zawierające do jedenastego półrocza kalendarzowego włącznie, następującego po dniu wydania pierwszej części pożyczki, kwotę na oprocentowanie w wysokości trzy i pół procent półrocznie oraz do datk na administrację, obliczone procentowo od wypłaconej imiennej sumy pożyczki; od dwunastego zaś półrocza kalendarzowego dłużnicy uiszczą będą w tychże terminach oprócz wymienionych należności także kwotę na amortyzację, która zgodnie z planem umorzenia stanowić będzie wraz z oprocentowaniem 6,23% półrocznie.

2) Pierwsza rata płatna będzie w dniu 1 kwietnia, jeżeli pożyczka wydana została w drugim półroczu kalendarzowym roku ubiegłego. Gdy zaś pożyczka wydana została w pierwszym półroczu, pierwsza rata płatna będzie 1 października tegoż roku.

3) Wysokość stałego dodatku na administrację zatwierdzana będzie przez Ministra Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Rolnictwa na wniosek Rady Nadzorczej Banku (§ 35 statutu).

4) Część raty, stanowiąca kwotę na umorzenie kapitału, może być uiszczona w obligacjach podług imiennej ich wartości, nie później jednak, jak w terminie płatności tej raty.

§ 23. 1) Całkowite lub częściowe uchybienie terminu którejkolwiek z ustanowionych półrocznych rat wkladać będzie na opóźniającego się dłużnika obowiązek płacenia Państwowemu Bankowi Rolnemu odsetek zwłoki (§ 31 statutu) z tem, iż:

- a) odsetki zwłoki nie będą pobierane, jeżeli zaległość najpóźniej w ciągu dni 15 po terminie będzie uiszczona;
- b) w razie zwłoki ponad dni 15 dłużnik obowiązany będzie zapłacić Bankowi odsetki zwłoki od dnia płatności.

2) Przy obliczaniu odsetek zwłoki ułamki miesięcy ponad dni 15 liczyć się będą za całe miesiące.

§ 24. Odsetki zwłoki obliczane będą od całej sumy zaległości, tak w kapitale, jak w procentach, oraz od należnego przy racie dodatku na administrację i biegną aż do czasu całkowitego uiszczenia zaległości.

§ 25. Wszelkie należności z tytułu pożyczek zaciągniętych w złotych 7% obligacjach meljoracyjnych uiszczane gotówką mają być wpłacane przez dłużników w kasach Państwowego Banku Rolnego w walucie polskiej, podług równowartości 900/5332 grama czystego złota za jeden złoty w złocie, a to bądź złotem monetami polskimi, bądź innemi środkami płatniczymi, mającemi moc prawną umarzania zobowiązań przez zapłatę bez ograniczenia kwoty. Równowartość ta obliczana będzie na dzień poprzedzający bezpośrednio dzień zapłaty według wartości złota, ogłaszanej w Monitorze Polskim przez Ministra Skarbu na podstawie cen czystego złota na giełdzie w New-Yorku i przeciętnego kursu dolara Stanów Zjednoczonych w postaci czeków na New-York na giełdzie w Warszawie w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855). W razie wpłaty należności bankowej za pośrednictwem poczty lub instytucji kredytowych, wpłatę uznaje się za dokonaną dopiero wtedy, gdy Bank uzyskał możliwość dysponowania odnośną kwotą.

§ 26. Wszelkie koszty związane z udzieleniem przez Bank pożyczki i jej spłatą ponosi zaciągający pożyczkę względnie dłużnik (§ 9 statutu).

§ 27. Bank ma prawo odmówić udzielenia pożyczki bez podania powodów (§ 10 statutu).

§ 28. 1) Przy pożyczkach udzielanych za zabezpieczeniem hipotecznym Państwowy Bank Rolny przed przyznaniem pożyczki zarządza oszacowanie nieruchomości, mających stanowić zabezpieczenie pożyczki. Oszacowanie może być sporządzone na gruncie lub kameralnie, w myśl przepisów z dnia 27 lipca 1927 r. (Monitor Polski Nr. 218 z 1927 r.) z uwzględnieniem późniejszych ich uzupełnień, przy czem wysokość udzielonej pożyczki przy oszacowaniu, sporządzonym na gruncie, nie może przekraczać połowy, a przy oszacowaniu, sporządzonym kameralnie — 1/3 sumy szacunkowej nieruchomości.

2) Przy udzielaniu pożyczek na meljorację, mające na celu poprawę fizykalnych własności gleby, szacunek gruntów może obejmować przybytek wartości, jaki ma być spowodowany zamierzonymi nakładami meljoracyjnymi. Zwiększenie szacunku nie może jednak przekraczać 75% przybytku wartości.

§ 29. Ciężary wieczyste i służebności, które zachowują pierwszeństwo przed pożyczką, powinny być ocenione i potrącone z szacunku nieruchomości.

§ 30. W wypadku, gdyby pożyczka niezbędna dla przeprowadzenia objętych kosztorysem robót meljoracyjnych nie mogła być przed ich ukończeniem należycie zabezpieczona na meljorowanej nieruchomości, Bank może przyjąć dodatkowe zabezpieczenie hipoteczne na innej nieruchomości w granicach 50% jej szacunku ustalonego przez Bank.

§ 31. 1) O przyznaniu pożyczki i warunkach jej udzielenia Bank zawiadamia ubiegającego się o pożyczkę i wyznacza termin złożenia do Banku dokumentów dotyczących jej zabezpieczenia. W przy-

rzeczeniu oznaczony będzie również dzień, w którym gaśnie zobowiązanie Banku do udzielenia pożyczki. Niepodjęcie pierwszej części pożyczki przed upływem wyznaczonego w tym celu terminu — będzie uważane za zrzeczenie się pożyczki.

2) Zabezpieczeniem pożyczek udzielanych spółkom wodnym i gminom wiejskim służyć będą skrypty dłużne według wzoru ustalonego przez Bank.

§ 32. 1) Tytuł własności nieruchomości ziemskiej, pod której hipoteczne zabezpieczenie ma być udzielona pożyczka — winien być należycie ujawniony w wykazie hipotecznym.

2) Pożyczki wydane w obligacjach meljoracyjnych przy zabezpieczeniu hipotecznym winny być w zasadzie zabezpieczone na pierwszym miejscu hipoteki, w każdym razie powinny mieścić się łącznie z ewentualnymi poprzedzającymi je obciążeniami w granicach szacunku ustalonego przez Bank zgodnie z §§ 28, 29 i 30 niniejszego rozporządzenia (§§ 26, 42 i 43 statutu).

3) Na obszarze województw poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego pożyczki udzielone przez Państwowy Bank Rolny w obligacjach meljoracyjnych zabezpieczone będą hipoteką zwyczajną w rozumieniu § 1113 Kodeksu Cywilnego z roku 1896.

§ 33. 1) Udzielona na meljorację pożyczka lub jej pozostałość wraz z procentami i innymi należnościami (§ 28 statutu), bez względu na pierwotnie umówiony termin, staje się natychmiast wymagalna bez postawienia dłużnika w zwłoce:

- a) jeżeli nieruchomość, na której zmeljorowanie udzielono pożyczki, lub nieruchomość, na której pożyczka została zabezpieczona jest rozmyślnie lub przez niedbalstwo niszczone;
- b) jeżeli w ten sam sposób niszczone są urządzenia meljoracyjne;
- c) jeżeli pożyczka nie została użyta na cel wskazany przy jej udzieleniu;
- d) jeżeli pożyczka, względnie wypłacona jej część, będzie użyta na roboty przeprowadzone niezgodnie z projektem technicznym urządzeń meljoracyjnych złożonym Państwowemu Bankowi Rolnemu (p. 1 b § 18);
- e) jeżeli roboty meljoracyjne, na które była udzielona pożyczka, względnie jej część, bez dostatecznego uzasadnienia ze strony pożyczkobiorcy nie zostały wykonane w terminie oznaczonym w planie robót (p. 1 c § 18);
- f) jeżeli dłużnik nie wykona innych warunków zastrzeżonych przy udzieleniu pożyczki.

2) Przy hipotecznie zabezpieczonych pożyczkach w obligacjach meljoracyjnych właściciel obciążonej nieruchomości podlega ponadto następującym rygorom:

A. że bez zezwolenia Banku:

- a) nieruchomość obciążona pożyczką Banku nie może być zbywana pod tytułem darmym lub obciążliwym w całości lub części;

- b) znajdujące się na niej budynki nie mogą być odprzedawane ani usuwane z gruntu;
- c) nieruchomość nie może być dzieloną w naturze;
- d) nieruchomość nie może być w całości ani w części oddawana w dzierżawę lub poręczającą administrację ani w posiadanie lub użytkowanie na termin dłuższy ponad rok jeden, w szczególności nie może być na niej ustanowione prawo dożywotniego użytkowania;

B. że budynki, których wartość uwzględniona została przy udzieleniu pożyczki, powinny być ubezpieczone od ognia w jednej z instytucji wskazanych przez Ministra Skarbu, co najmniej do wysokości sumy, równej ich wartości szacunkowej przyjętej przez Bank, z zastrzeżeniem, iż wynagrodzenie asekuracyjne wypłacone będzie właścicielowi nie inaczej, jak za zgodą Banku;

C. że na obszarze mocy obowiązującej procedury cywilnej z roku 1864, w razie wystawienia nieruchomości na licytację, dłużnik zrzeka się oceny sądowej i zgadza się, aby licytacja rozpoczęła się od sumy zastrzeżonej w umowie pożyczkowej, w braku zaś takiego zastrzeżenia od sumy, stanowiącej całkowitą wierzytelność Banku wraz z sumami należnościami uprzywilejowanych i wierzytelności, zapisanych w Dziale IV na numerach poprzedzających numery wierzytelności Banku;

D. że pożyczka lub jej pozostałość wraz z procentami oraz innymi należnościami bez względu na pierwotnie umówiony termin staje się natychmiast wymagalna bez postawienia dłużnika w zwłoce w razie niedopełnienia któregośkolwiek z powyższych warunków, jak również jeżeli:

- a) nie są uiszczone dwie ostatnie składki ogniowe (premje asekuracyjne) od budynków, których wartość została uwzględniona przy przyznawaniu pożyczki;
- b) wszczęta została egzekucja do nieruchomości obciążonej pożyczką;
- c) nieruchomość obciążona pożyczką uległa znacznemu pogorszeniu zagrażającemu bezpieczeństwu pożyczki.

3) Ponadto właściciel obciążonej nieruchomości do czasu całkowitej spłaty pożyczki podlega wszelkim rygorom i przepisom, wynikającym ze statutu Państwowego Banku Rolnego, zarówno już wydanym, jak mogącym być wydanymi w przyszłości w związku z rozwinięciem lub zmianą tego statutu.

§ 34. 1) Akt zaciągnięcia pożyczki, względnie skrypt dłużny powinien zawierać wszystkie warunki wyszczególnione w przyrzeczeniu udzielenia pożyczki.

2) Pożyczkobiorca winien pokwitować odbiór należności przypadającej mu z tytułu długoterminowej pożyczki w obligacjach meljoracyjnych oraz wyrazić zgodę, aby wypłata tej należności została uznana za dokonaną z chwilą faktycznego odbioru pieniędzy w Banku, bądź też w razie niestawienia się osób

uprawnionych do odbioru pieniędzy — z chwilą wysłania im przez Bank pod adresem wskazanym w akcie rejentalnym, względnie w skrypcie dłużnym, zawiadomień o złożeniu w Państwowym Banku Rolnym do ich dyspozycji przypadających sum. Poza-tem zaciągający pożyczkę winien wyrazić w akcie względnie skrypcie dłużnym zgodę, aby dzień decyzji Banku o wypłacie pożyczki był miarodajny dla obrachunku co do kuponów oraz należnych Bankowi opłat wstępnych i rat półrocznych.

3) Bank może zastrzec sobie wyłączne prawo realizacji obligacji przypadających z pożyczki na warunkach każdorazowo w przyrzeczeniu ustalonych.

§ 35. 1) Bank zarządza wypłatę pożyczki po przedstawieniu dokumentów zastrzeżonych w przyrzeczeniu, w szczególności:

- a) spółkom wodnym po złożeniu skryptu dłużnego sporządzonego według wzoru ustalonego przez Państwowy Bank Rolny, a podpisanego imieniem spółki przez osoby upoważnione do wystawienia skryptu dłużnego, względnie do podniesienia pożyczki lub jej części oraz do wystawienia pokwitowań. Podpisy na skrypcie dłużnym winny być uwierzytelnione przez notariusza, sąd lub starostę, przyczem w uwierzytelnieniu tem należy stwierdzić charakter, w jakim występują osoby podpisujące imieniem spółki oraz uprawnione do podpisywania za spółkę;
- b) gminom wiejskim — po złożeniu przez nie skryptów dłużnych według wzoru ustalonego przez Państwowy Bank Rolny, podpisanych przez ustawowo upoważnione osoby do zaciągania imieniem gminy pożyczek oraz do podnoszenia tych pożyczek, względnie ich części i wystawiania pokwitowań.

2) Wypłata pożyczek zabezpieczonych hipotecznie osobom fizycznym i prawnym następuje:

A. na obszarze mocy obowiązującej procedury cywilnej z roku 1864 — po przedstawieniu wypisu aktu hipotecznego z kopją decyzji wydziału hipotecznego oraz pełnego wykazu hipotecznego, jak również wszelkich odnoszących się do zaświadczenia Banku załączników, z wyjątkiem tych, które ulegają dołączeniu do zbioru dokumentów przy księdze wieczystej;

B. na obszarze mocy obowiązującej Kodeksu Cywilnego z roku 1896 wypłata pożyczki nastąpi po przedłożeniu wyciągu z księgi gruntowej, stwierdzającego, że zaciągający pożyczkę wpisany jest w Dziale I, jako właściciel nieruchomości, a w Dziale III wpisana została, z ustanowieniem w przyrzeczeniu pierwszeństwem, hipoteka dla pożyczki, oraz po przedłożeniu odpisu aktu zaciągnięcia pożyczki;

C. na obszarze mocy obowiązującej Kodeksu Cywilnego z roku 1811 wypłata pożyczki nastąpi po złożeniu w Banku:

- a) wypisu notarialnego aktu pożyczki, zaopatrzonego klauzulą co do skutecznienia wpisów hipotecznych;

- b) uchwały sądu hipotecznego, pozwalającej wpisów wyszczególnionych w akcie zaciągnięcia pożyczki;
- c) wyciągu hipotecznego, uzupełnionego omawianymi wpisami, który w tym celu należy zwrócić stronie;
- d) pełnomocnictwa na rzecz Banku, upoważniającego do wnoszenia wszelkiego rodzaju podań hipotecznych.

§ 36. Pożyczki w obligacjach meljoracyjnych mogą być wypłacane w miarę postępu robót meljoracyjnych. Częściowe wypłaty pożyczki będą ustalone przez Bank w ten sposób, aby otrzymujący pożyczkę mógł przy pomocy wypłaconej sumy zaopatrzyć się w potrzebną ilość materiałów lub też mógł wykonać taką część zaprojektowanych urządzeń meljoracyjnych, która tworzyłaby pewną całość. Wypłacanie każdej następnej części pożyczki ma być poprzedzone stwierdzeniem przez Państwowy Bank Rolny, że co najmniej 3/4 poprzednio wypłaconej sumy już zostało użyte przez pożyczkobiorcę zgodnie z jej przeznaczeniem.

§ 37. 1) Stosownie do § 32 statutu, Państwowy Bank Rolny mocen będzie przystąpić do ściągania należności drogą przymusową, o ile w ciągu 30 dni po terminie płatności raty zaległości nie zostaną zapłacone.

2) Ściąganie należności od spółek wodnych będzie odbywać się w trybie, przewidzianym w art. 160 ustawy wodnej, a na obszarze województwa śląskiego w trybie odpowiednich przepisów, obowiązujących w tem województwie.

§ 38. Przy częściowej spłacie zaległości będą pokrywane przedewszystkiem koszty, spowodowane egzekucją i wydatkami, poczynionymi przez Bank na podstawie statutu, rozporządzenia niniejszego oraz warunków, ustalonych przy udzielaniu pożyczek, następnie reszta uiszczonej kwoty zaliczona będzie na zmniejszenie samych rat zaległych wraz z odsetkami zwłoki.

§ 39. 1) Dłużnik może spłacić przed ustanowionym w planie umorzenia terminem (§ 33 statutu) pożyczkę w części lub w całości obligacjami meljoracyjnymi albo gotówką.

2) Na częściową przedterminową spłatę pożyczki mogą być zaliczone jedynie kwoty, zmniejszające sumę pożyczki najmniej o kwotę 1000 złotych, wszelkie zaś mniejsze spłaty zaliczane będą na poczet najbliższych rat.

3) Przy przedterminowej spłacie pożyczek w okresach czasu pomiędzy 1 stycznia i 31 marca, oraz 1 lipca i 30 września, winien dłużnik opłacić procenty od sumy spłacanej pożyczki od początku półrocza kalendarzowego do dnia wpłaty. Przy spłacie zaś pomiędzy 1 kwietnia i 30 czerwca oraz pomiędzy 1 października

i 31 grudnia winien dłużnik wymienioną wyżej należność opłacić do końca półrocza kalendarzowego, z wyjątkiem wypadków, gdy spłata dokonywana jest w obligacjach meljoracyjnych, w których to wypadkach dłużnikowi bonifikuje się kupon bieżący do końca półrocza kalendarzowego. Dodatek na administrację pobiera się za pełne półrocze kalendarzowe niezależnie od terminu spłaty.

§ 40. Nad meljoracjami rolnymi, prowadzonymi lub ukończonymi przy pomocy pożyczek w obligacjach meljoracyjnych Państwowego Banku Rolnego będzie zorganizowana kontrola celem stwierdzenia, czy roboty są fachowo i należycie zaprojektowane i prowadzone, czy odpowiadają projektom technicznym urządzeń meljoracyjnych oraz czy wykonane urządzenia są należycie konserwowane.

§ 41. W razie ustalenia przez kontrolę niezgodności wykonanych urządzeń meljoracyjnych ze złożonym projektem, Państwowy Bank Rolny może wstrzymać dalsze wypłaty z tytułu przyznanej pożyczki oraz zażądać od dłużnika wykonania w oznaczonym terminie poprawek lub zmian i uzupełnień w przeprowadzonych robotach, pod rygorem przedterminowego ściągania już wypłaconej części pożyczki wraz z przypadającymi odsetkami. Dopiero po zadośćuczynieniu przez dłużnika powyższemu żądaniu Państwowego Banku Rolnego może być wypłacona następna część pożyczki.

§ 42. W razie stwierdzenia, że dłużnik nie utrzymuje w należytych stanie wykonanych urządzeń meljoracyjnych, Państwowy Bank Rolny zawiadamia go piśmiennie o spostrzeżonych uchybieniach i wzywa go do naprawy uszkodzonych urządzeń w określonym terminie. O ile dłużnik nie zastosuje się do tego wezwania, Państwowy Bank Rolny może zażądać od niego natychmiastowego zwrotu całej pożyczki wraz z przypadającymi odsetkami.

§ 43. 1) Gdyby zaszła potrzeba wprowadzenia zmian w projekcie meljoracyjnym przyjętym przez Państwowy Bank Rolny za podstawę do udzielenia pożyczki, zmiany takie mogą być wprowadzone za zgodą Państwowego Banku Rolnego.

2) Drobne odchylenia od projektu mogą być na ryzyko dłużnika wprowadzone w trakcie dokonywania robót z tem jednak, że zmiany te będą zaznaczone w projekcie, a Państwowy Bank Rolny będzie o tych zmianach jednocześnie zawiadomiony.

3) Wysokość przyznanej pożyczki może być zmniejszona lub dodatkowo zwiększona, jeżeli przy wykonywaniu meljoracji okaże się, że rzeczywiste koszty ich wykonania różnią się od sumy uznanego przez Państwowy Bank Rolny kosztorysu, jednak z zastosowaniem §§ 17, 28, 29 i 30.

§ 44. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 11 czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 595). Odnośnie do 7% obligacji meljoracyjnych i świadectw tymczasowych, emitowanych

na podstawie powyższego rozporządzenia, a niewymienionych lub nieprzestemplowanych na obligacje lub świadectwa tymczasowe emitowane na podstawie rozporządzenia niniejszego (§ 14), oraz odnośnie do pożyczek udzielonych w 7% obligacjach meljoracyjnych na podstawie powołanego wyżej rozporządzenia, a nie przeniesionych do 18-letniego okresu umorzenia na podstawie rozporządzenia niniejszego (§ 21), mają nadal zastosowanie postanowienia rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 595).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Sew. Ludkiewicz

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*